

ד"ר יוסף שטר

שבילים בחינוך הדור

אל"ף - הפצה והוצאת ספרים בע"מ

דעת קולו

הוצאת דעת

כל הזכויות שמורות
ל"אל"ף הפצת והוצאת ספרים בע"מ
תל-אביב, רח' נחמני 49, טל. 62003
נדפס בישראל תשכ"ג - 1963
דפוס המועל המזרחי, תל-אביב

הקדמה

עוד אין מורה לנבוכי הדור. אין עדיין כוח למסנה, לשינוי גדול, ליצירת אורה חדשה בעולם האדם. על כן עוסקים לעת עתה בעבודת-הכנה. גם הפרקים שבספר הזה הם נסיונות של הכנה למסנה שיבוא.

עוד אין דרך. יש פה ושם שבילים, ובעיקר שבילים של יחידים. גם הפרקים שבספר הזה הם בבחינת שבילים שבחרתי ללכת בהם בהוראה ובהדרכת הנוער. אין להניח שאנו חיים כעת בימיה האחרונים של האנושות. יש עכשיו קשיים במתן משמעות למכונה, לתחבורה, להיגיינה, לריבוי האוכלוסיה, לכרך החדש וכו', אך התהליכים בעולם האדם הם עכשיו מהירים, ואפשר לנבא שעוד בסוף המאה הזאת או בתחילת המאה הבאה תקום תנועה גדולה ותתן תוכן להתקדמות הטכנית וימצא האדם טעם בחיים החדשים. אנחנו מצפים לתנועה שתקום ומתכוננים לקראתה, ומנסים לבחור בשבילי חינוך העשויים לקרבנו למתן טעם לחיים בתקופה של מבוכה.

ברוח זו נדריך את הנוער המתבגר, וברוח זו נלמד ספרות הגות ופסיכולוגיה (פרקים ד'—ח'), נכיר דרכי תיקון שונות (פרקים י'—ט"ו) ונושאים שיש לעמוד עליהם בחינוך כיום הזה (פרקים ט"ז—י"ח). לא נקדיש הרבה מקום לספרות המשבר התופסת מקום מרכזי בעולם. ספרות זו מעוררת את הישנים בהקיק, אך מן הצד השני היא מגבירה את המשבריות בתודעה, וכוונתנו לעזור לצעיר המתבגר להגיע לידי התחזקות פנימית במידה האפשרי, להראות לו שאין הכל ללא מוצא, שכן יש דברים שניתן להיאחז בהם גם בדור של משבר.

ד"ר יוסף שכטר

חיפה, ז' באלול תשכ"ב.

ה ת ו כ ן

- א. בזמן של הסתר פנים 18—9
 העולם מתפרנס משיריים / העדר השמחה / האנטרופיה
 והכיוון האנטי-אנטרופי / נסיונות של תיקון / היוגה /
 דרך ה"אין" / דרכי תשובה מקובלות ומשמעותם בזמננו.
- ב. תחליפים והשכחה עצמית 26—19
 שאלה ותשובה.
- ג. תפיסת עולם דתית של משכיל 33—27
 משיחותיו של פרופטאר: להיות ער תמיד / הציניות
 החיובית / שלוש הספירות / המיניות של האדם / אל
 תחיה עד שתחיה.
- ד. מדבריו של סרן קירקגור 48—34
 המשבר / התחזקות / הרכב והסוסים / כיצד מתפכחים /
 היה אשר הנך! / השושנה והציפור / איפה גר אלהים /
 הצלת היחיד / הנצח שבהווה.
- ה. הנצח שבנפש 56—49
- ו. שיחה על החלום 77—57
- ז. שלושה פרקים במשנתו של יונג 92—78
 החלום כביטוי של הבלתי-מודע / האגדה כביטוי של הבלתי-
 מודע / המדיטאציה המזרחית.
- ח. אמנות האהבה לאריך פרום 122—93
 זכר ונוקבא / אבא זאמא / החיים המודרניים.
- י. דרכי תיקון 145—119
- ט. מחלוקת על סמי פלאים 118—113
 נסיונות של יחידים במאה העשרים: מ. אלכסנדר: ההפעלה
 העצמית / מ. פלדנקרייז: הגוף וההתנהגות הבוגרת /
 דרך התיקון של ג. גורדייב.
- יא. ישיבות המוסר נוסח נוברדוק 148—146
 טענותיהם של המתנגדים ל"טכניקות".
- יב. יחידים וקבוצות בהווה ובעתיד 166—152
- יג. מתוך "חיי האדם ועונות השנה" 172—167
 שילהי הקיץ / עונת הקציר.
- יד. בתקופת השנה 176—173
 מועדי תשרי כזמנים של התחדשות / עלילת בעל ומות /
 ראש השנה, יום הכיפורים וסוכות במסורת ישראל.
- טו. מתוך "פרקי נוהג" 184—177
 סדר של יום בקבוצה / השבת.

- טו. ערכה של תרבות הפרימיטיביים
 בשביל האדם המודרני
 194—185 השבט כיהדות חיים / הלידה והמיתה.
- יז. זאן־בודהיזם
 237—195 רעיונות עיקריים בזאן / יסודותיו של הזאן בטאואיזם
 ובבודהיזם / דרך הסיוף / דרך התה / זאן באמנות הקשת /
 הקואן או דרך השאלה / זאן בציור ובשירה / עריכת
 הפרחים / הגן היפאני.
 יח. הרקע המיתי של התנ"ך,
 החידושים ביהדות המאוחרת והשרידים בהווה 267—238
 המפנה / הפאראדוקס שבהיסטורי / החזרה הנצחית /
 השמים וצבא השמים / האל הקרוב והאל הרחוק / המים /
 הארץ / האבן / העדן / הרצה הראשון והרצה השני
 שבתורה / אדם — תבל / המעבר / ראש השנה / חנוכת
 האדם / המלואים / הנשואין / על תרבות ההוה.